PiSA 4U

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών σε θέματα Media + AI Literacy

Εννοιολογήσεις και Θεωρητική Πλαισίωση

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025
Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 - 2025
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το έργο υλοποιήθηκε με Επιστημονικά Υπεύθυνο τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Αναστάσιο Εμβαλωτή και χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.

- Η πληροφορία, η επικοινωνία και η παραγωγή περιεχομένου επηρεάζονται πλέον από πλατφόρμες, αλγόριθμους και συστήματα ΤΝ.
- Οι μαθητές κινούνται σε υβριδικά περιβάλλοντα όπου η πληροφορία προτείνεται, ταξινομείται, αναδιαμορφώνεται και παράγεται δυναμικά.
- Η εκπαίδευση χρειάζεται να καλλιεργεί:
    - κριτική προσέγγιση του περιεχομένου,
    - αξιολόγηση πηγών και αποτελεσμάτων,
    - κατανόηση όρων παραγωγής της πληροφορίας,
    - υπεύθυνη συμμετοχή στον ψηφιακό χώρο.

- Ο ΟΟΣΑ τονίζει ότι η κατανόηση των δυνατοτήτων της ΤΝ είναι απαραίτητη για την εκτίμηση των συνεπειών της.
- Το AILit Framework οργανώνει τον γραμματισμό στην ΤΝ ως πεδίο:
    - γνώσεων,
    - δεξιοτήτων,
    - στάσεων.
- Είναι διεπιστημονικό και συνδέεται με ηθική, υπολογιστική σκέψη, μέσα, ψηφιακό γραμματισμό και δεδομένα.

- Το Media + AI Literacy αποτυπώνει μια ουσιαστική αλλαγή στην πληροφόρηση, την επικοινωνία και τη μάθηση.
- Η πληροφορία δεν διαμορφώνεται μόνο από ανθρώπους και θεσμούς.
- Συνδιαμορφώνεται από:
    - πλατφόρμες,
    - αλγοριθμικά συστήματα,
    - μοντέλα παραγωγικής ΤΝ.
- Οι μαθητές χρειάζονται νέο πλαίσιο γραμματισμού για να κατανοούν, να ερμηνεύουν, να ελέγχουν και να αξιολογούν τα περιεχόμενα που συναντούν ή παράγουν.

- Ο γραμματισμός στα μέσα ανέδειξε μηνύματα, σκοπούς και αναπαραστάσεις.
- Ο ψηφιακός γραμματισμός έδωσε έμφαση στη χρήση εργαλείων, στην αναζήτηση και αξιολόγηση πληροφοριών και στη συμμετοχή.
- Ο γραμματισμός στην ΤΝ προσέθεσε:
    - κατανόηση συστημάτων AI,
    - ρόλο δεδομένων,
    - bias, δικαιοσύνη και λογοδοσία.
- Το Media + AI Literacy ενοποιεί αυτά τα πεδία σε συνθετικό παιδαγωγικό πλαίσιο.

- Η πληροφορία διαμεσολαβείται από πλατφόρμες που συλλέγουν δεδομένα, ταξινομούν, προτεραιοποιούν και προτείνουν περιεχόμενο.
- Η παραγωγική ΤΝ κάνει το περιβάλλον πιο σύνθετο.
- Μπορεί να παράγει πειστικό περιεχόμενο χωρίς ανθρώπινη κατανόηση ή πρόθεση.
- Οι μαθητές χρειάζεται να βλέπουν την ΤΝ:
    - ως ισχυρό εργαλείο,
    - αλλά και ως περιορισμένο,
    - όχι ως ουδέτερη ή αλάνθαστη γνώση.

- Η κωδικοποίηση (εννοιολογικός χάρτης) είναι εργαλείο οργάνωσης του πεδίου.
- Αναδεικνύει τις σχέσεις ανάμεσα στους βασικούς άξονες του Media + AI Literacy.
- Βοηθά τους επιμορφούμενους να δουν το πεδίο ως συνεκτικό πλαίσιο.
- Συνδέει:
    - μέσα,
    - ψηφιακά περιβάλλοντα,
    - αλγοριθμική διαμεσολάβηση,
    - ΤΝ, κοινωνικές πρακτικές και παιδαγωγικές επιλογές.

- Οργανώνεται γύρω από 6 άξονες:
  - Δεξιότητες και περιοχές ικανοτήτων
  - Περιεχόμενο και σκοπός της επικοινωνίας
  - Τύπος του μέσου
  - Εργαλεία και περιβάλλοντα
  - Επίπεδα δυσκολίας
  - Μορφή δραστηριοτήτων ή αξιολογικών εφαρμογών
- Λειτουργεί ταυτόχρονα ως ανακεφαλαίωση και εργαλείο σχεδιασμού.

- Το πλαίσιο οργανώνεται γύρω από 4 βασικές διαστάσεις:
  - Δημιουργοί και κοινά
  - Μηνύματα και νοήματα
  - Αναπαραστάσεις και πραγματικότητες
  - Πλατφόρμες, αλγόριθμοι και δεδομένα
- Οι διαστάσεις αυτές βοηθούν να κατανοήσουμε ποιος παράγει περιεχόμενο, πώς αυτό αποκτά νόημα, πώς αναπαριστά την πραγματικότητα και πώς διαμεσολαβείται ψηφιακά.

- Οι διαστάσεις λειτουργούν ως ερμηνευτικό πρίσμα για τη διδασκαλία.
- Μπορούν να μετατραπούν σε ερωτήματα όπως:
    - ποιος παρήγαγε το περιεχόμενο;
    - σε ποιο κοινό απευθύνεται;
    - τι νόημα κατασκευάζει;
    - ποια πραγματικότητα αναπαριστά;
    - ποιοι αλγόριθμοι ή δεδομένα το επηρεάζουν;

- Το AILit Framework οργανώνεται γύρω από γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις.
  - Γνώσεις: κατανόηση της ΤΝ, των δεδομένων, της μεροληψίας και των ορίων της.
  - Δεξιότητες: κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επίλυση προβλήματος.
  - Στάσεις: περιέργεια, υπευθυνότητα, προσαρμοστικότητα, ετοιμότητα αμφισβήτησης.

- Η ηθική διατρέχει και τους τρεις άξονες.

- Το Media + AI Literacy οργανώνεται σε πέντε βασικές περιοχές:
  - Πρόσβαση και χρήση
  - Ανάλυση και αξιολόγηση
  - Συμμετοχή και συνεργασία
  - Δημιουργία
  - Ηθική και υπεύθυνη δράση
- Οι περιοχές αυτές λειτουργούν τόσο ως θεωρητική ταξινόμηση όσο και ως βάση σχεδιασμού μαθησιακών δραστηριοτήτων.

- Το AILit Framework οργανώνει τις competences σε 4 τομείς:
  - Engaging with AI – πρόσβαση σε πληροφορίες και έλεγχος outputs
  - Creating with AI – συνεργατική χρήση της AI σε δημιουργικές διαδικασίες
  - Managing AI – συνειδητή επιλογή του πότε και πώς χρησιμοποιείται η AI
  - Designing AI – κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της AI και των επιπτώσεών της

- Η ψηφιακή πολιτειότητα συνδέεται άμεσα με το Media + AI Literacy.
- Οι μαθητές χρειάζεται να κατανοούν ότι οι ψηφιακές επιλογές έχουν κοινωνικές συνέπειες.

- Η χρήση περιεχομένου που έχει παραχθεί από ΤΝ δεν είναι μόνο τεχνικό ζήτημα.
- Αποτελεί παράλληλα ζήτημα:
    - υπευθυνότητας,
    - αξιοπιστίας,
    - δικαιωμάτων,
    - διαφάνειας.

- Το Media + AI Literacy συνδέεται με τη λογική της PISA.
- Η έμφαση δίνεται στην ενεργοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων σε αυθεντικές καταστάσεις.
- Οι δραστηριότητες δεν πρέπει να περιορίζονται σε ορισμούς ή σε απλή αναγνώριση πληροφοριών.
- Χρειάζεται να ζητούν από τους μαθητές να:
    - αναλύουν,
    - συγκρίνουν,
    - αξιολογούν,
    - δημιουργούν και αιτιολογούν.
- Για την επιμόρφωση εκπαιδευτικών αυτό σημαίνει σύνδεση θεωρίας και πράξης και δυνατότητα άμεσης εφαρμογής.

PiSA 4U

Ευχαριστώ!

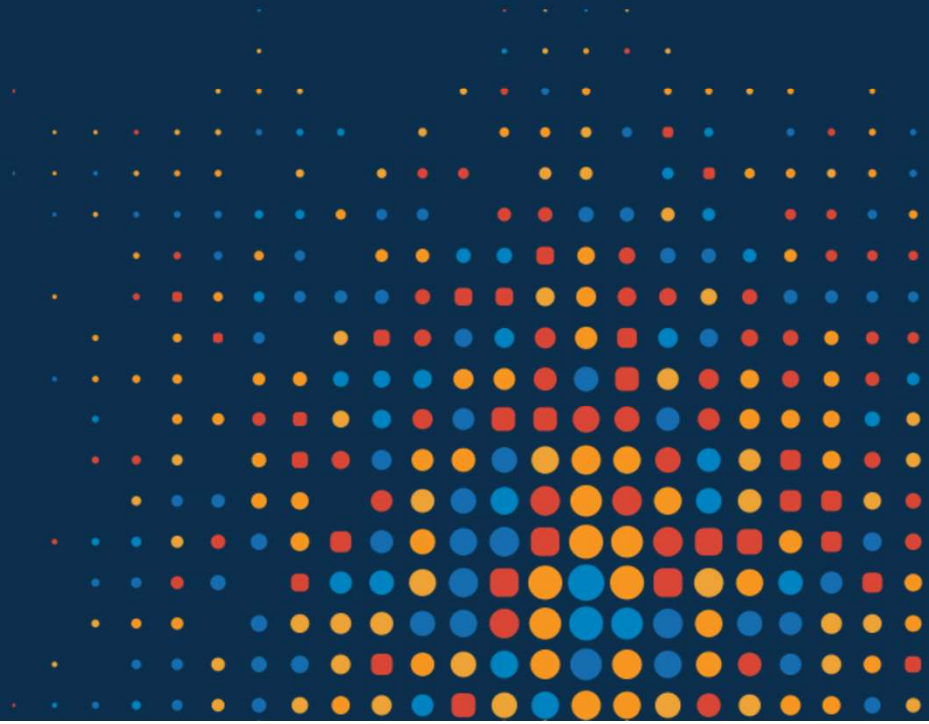

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025

Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 - 2025

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το έργο υλοποιήθηκε με Επιστημονικά Υπεύθυνο τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Αναστάσιο Εμβαλωτή και χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.